

כִּי מֵעִוֹן תֵּצֵא תִּזְרָה

תשעה באב בנה

בלבבי משכן אבנה

ג' מנחם אב תשפ"ד

נשמח לקבל הערות והארות,
וכן תוספות קצרות על
הקונטרס, על מנת לתקן
ולהוסיף במהדורה הבאה
בע"ה.

כמו כן, המעוניין לסייע להגיה
את הקונטרס כל שבוע לפני
צאתו, יפנה למערכת.

לאזנה לשיעור בקול הלשון

073-295-1245 ישראל
USA 605-313-6660

ומקישים: כוכבית [*]

סולמית [#] - <

מספר שיעור] - <

סולמית [#]

© כל הזכויות שמורות

לקבלת העלון השבועי
בדוא"ל יש לשלוח בקשה
לכתובת:

bilvavi231@gmail.com

לקבלת העלון השבועי

בפקס

יש לשלוח בקשה לפקס
המערכת: 03-5480529

ללקיחת חלק בהוצאות
הגדולות של הדפסת הספרים
לזיכוי הרבים, ניתן לצור קשר
עם מערכת

'בלבבי משכן אבנה'

טלפון: 052.763.8588

פקס: 03-5480529

ת.ד. 34192 ירושלים 9134100

bilvavi231@gmail.com

תשעה באה/בנה

בנה - השורש של בנין ושל פעולת הבניה.

וכמובן, היפוכו של כח הבנין הוא חורבן - בנין הבית לעומת חורבן הבית¹.

ועיקר השורש של בנין ובניה הוא באותיות ב' ונ', והרי כידוע האות ב"ת במילוויה זהו אותיות בית, והאות נו"ן במילוויה מורכבת משני נוני"ן כמו שכבר הזכירו רבותינו, נ' ראשונה ונ' שניה, ושורש שני הנוני"ן הללו הוא בשתי התפיסות השורשיות של הנע ושל הנח, הנע זוהי תפיסת התנועה המתגלה בששת ימי המעשה ולעומת כך נח זוהי תפיסת המנוחה המתגלה בשבת קודש - 'שבת וינפש' (שמות לא, יז).

והרי שבשורש האותיות ב'-נ' שבבנין מונחת המילה בית שזוהי הבי"ת במילויי כפי שהוזכר והנ' שבו מורכבת מב' סוגי הנוני"ן שבנו"ן, הנ' של הנע והנ' של נח.

מדרגת התנועה שבבית המקדש

ונתבונן להבין - המקום שמתגלה בו שורש המנוחה שבבנין הבית זהו בבית ראשון שנבנה ע"י שלמה המלך וכמו שמבואר בלשון הפסוק מה שאומר הקב"ה לדוד המלך (דה"א כב, ט-י) "הנה בן נולד לך הוא יהיה איש מנוחה וגו' הוא יבנה בית לשמי", כלומר מי שבונה את בית המקדש הוא איש מנוחה, ולכן שלמה המלך הוא דייקא זה שבונה את הבית, שכיון שמדרגת בית ראשון עצמו הוא בית של מנוחה, לכן מי שבונה אותו צריך להיות במדרגת מנוחה, וכמו שנאמר בלשון הפסוק ביחס לבית המקדש (דברים יב ט) "אל המנוחה ואל הנחלה", והרי שבית המקדש הוא מקום המנוחה ומי

זו הבהירות למה
אנחנו מייחלים,
למה אנחנו
מצפים, אנחנו
מייחלים ומצפים
שכל בית המקדש
יהיה במדרגת
קודש הקדשים -
לא רק במדרגת
קודש אלא
במדרגת קודש
הקדשים, ויתר על
כן כמו שחודד,
שבית המקדש
יהיה כולו בבחינת
'מקום ארון אינו
מן המידה' - על
זה נאמר בעזומק
'ציפית לישועה'.
שיבנה בית
המקדש במהרה
בימינו אמן.

¹ וכפי שמבואר בראשונים, לעולם כל דבר ניכר מתוך הפכו, והרי שמתוך החורבן ניכר מהות הבנין [וכפי שיבואר להלן].

שבונה אותו הוא איש מנוחה.

בנוי ללא תנועה של בנין, לכן גם אין בו תנועה של חורבן - בבית כזה שיש תנועה של בנין הבית, יש בו גם תנועה של חורבן הבית, אבל בבית שאין בו תנועה של בנין הבית, אין בו גם חורבן הבית.

וכמובן, מצד היחס שבין החורבן לבנין, ישנה הקבלה נוספת - כיון שחלקים מסוימים בביהמ"ק נבנו מדברים שבאו ממקומות של הגלות כגון ממצרים וכן את הארזים שהביאו מהלבנון⁴, לכן הוא גם נחרב.

ומ"מ א"כ, כמו שנתבאר - מהות הדבר היא שכשיש תנועה של בנין, יש גם תנועה של חורבן, אבל בית שלישי שכולו מן השמים, הויתו היא מנוחה, הוא לא בא ע"י תנועה כיון שהוא לא נבנה אלא הוא בנוי מעיקרא, לכן מתגלה אצלו שאין בו חורבן כלל.

מדרגת 'הר' ו'שדה' דביהמ"ק

ובדקות יותר, הרי כדברי הגמ' הידועים מאד (פסחים פח א), אברהם קראו למקום ביהמ"ק הר, יצחק קראו שדה ויעקב קראו בית, אברהם קראו הר שנאמר (בראשית כב, יד) "בהר ה' יראה", יצחק קראו שדה שנאמר (שם כד, סג) "ויצא יצחק לשוח בשדה", ויעקב קראו בית שנאמר (שם כח, יז) "אין זה כי אם בית אלקים".

ומצד הקלקול של החורבן, כנגד 'בהר ה' יראה' שקראו אברהם, מתגלה 'על הר ציון ששמים' (איכה ה, יח), כנגד יצחק שנאמר בו 'ויצא יצחק לשוח בשדה', נאמר בקלקול

נדקדק יותר - יש את צורת בנין הבית ויש את הבית כשהוא כבר בנוי, יש את בנין הבית במובן של פעולת בנין ויש את בנין הבית במובן של הבית הבנוי 'בית בבניינו'. ומצד כך, פעולת בנין הבית היא איננה מנוחה אלא תנועה, אבל כשהבית כבר בבניינו, שהוא כבר בנוי במצב הזה מתגלה בו שהוא מקום של מנוחה.

ונעמיד לפי"ז את הגדרת הדברים² - כשהבית נבנה, מכח עצם תנועת הבניה שלו הוא במצב של תנועה.

וכשהבית כבר בנוי, הוא במצב של מנוחה.

ולפי"ז, כשנחרב הבית הוא חוזר למצב של תנועה כפי שהיה בבניה שלו, אלא שקודם לכן, התנועה היתה תנועה של בנין ועכשיו זה תנועה של חורבן, תנועת בנין הבית לעומת התנועה של חורבן הבית אבל בשניהם מתגלה תפיסת התנועה.

הבית השלישי שהוא בנוי מעיקרא

ומצד כך, בית שלישי שעתיד לירד מן השמים כידוע מדברי חז"ל³, כיון שהוא עתיד לירד מן השמים שלם, א"כ לא מתגלה בו תנועת הבנין אלא מתגלה בו בית בנוי מעיקרא, הנ' של הנח ללא הנ' של הנע.

ולכן הוא גם לא נחרב, שכיון שכל הויתו אינה אלא מציאות של מנוחה שהרי הוא

² ולאט לאט יתבארו הדברים בעז"ה.

³ עי' רש"י ר"ה (ל, א) ד"ה לא צריכא.

⁴ מלכים א' ה, כ.

(ירמיהו כו, יח) "ציון שדה תחרש".

שנאמר על מקום בית המקדש 'ויצא יצחק לשוב בשדה', הרי הגמ' (ברכות כו, ב) דורשת מהפסוק הזה "אין שיחה אל תפילה" שיצחק תיקן אז את תפילת מנחה, ותפילה היא הרי עבודה ובמדרגת הרוחניות התפילה היא עבודת השדה כמו לשון חז"ל הידוע שאלו הם הנקראים "מחצדי חקלא", עובדי השדה באופן דתיקון, בבחינת מה שאומר יצחק אבינו על יעקב (בראשית כו, כז) "ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה'" - ודייקא מכח מדרגת 'לשוב בשדה' שהיתה ביצחק, הוא זה שאומר את זה על יעקב, וזוהי א"כ מדרגת 'מחצדי חקלא' שבעבודת התפילה, עובדי השדה דתיקון כמו שהרחיבו רבותינו.

והיא גופא, כיון שמצד התיקון מתגלה במקום ביהמ"ק העבודה של 'ויצא יצחק לשוב בשדה', לכן גם כשחרב הבית נשאר במקום ביהמ"ק כביכול עבודה של שדה, אלא שהיא לא עבודת 'לשוב בשדה' דתיקון אלא עבודה דקלקול בבחינת 'ציון שדה תחרש'.

ונמצא א"כ שמצד מדרגתו של יצחק מקום ביהמ"ק שהוא בבחינת שדה הוא במדרגה של פעולה ותנועה, וכפי שנתבאר, לעומת כך, במדרגת אברהם שקראו הר, מציאות ההר היא מציאות קיימת בבחינת 'נכסי דלא נידי' ואינו שייך לבחינה של פעולה-תנועה.

ומתגלה כאן א"כ עומק גדול בהבחנה שבין אברהם ליצחק, יצחק קורא למקום שדה מדין התנועה שבשדה⁷ כי הוא בא

אבל מצד יעקב אבינו שקראו בית, כשבת המקדש חרב הוא כבר לא נקרא בית⁵ והרי שנעקר עיקר ה'שם בית' שקראו יעקב מבית המקדש.

וא"כ, השם 'הר' שקראו אברהם על אף שמעיקרא היה בו גילוי של 'בהר ה' יראה', אך מ"מ גם אחר החורבן נשאר "הר ציון ששמים".

השם 'שדה' שקראו יצחק נשאר גם בחורבן בית המקדש - 'ציון שדה תחרש', אבל כשחרב בית המקדש, א"כ נעקר השם 'בית' שקראו יעקב אבינו.

מדרגת הר דביהמ"ק - מנוחה ומדרגת שדה דביהמ"ק - תנועה של פעולה

ונתבונן לפי"ז להבין עמוק - כשאברהם קראו לביהמ"ק הר, מה שההר נקרא הר זה בלי יחס לפעולה הנעשית בו, הוא הר כשלעצמו, בבחינת קרקע שהיא 'נכסי דלא נידי'⁶.

לעומת כך יצחק שקראו שדה, הרי שדה היא מקום שיש בה פעולה שהרי חורשים בה וכו' - וכמו שנאמר באמת בשעת החורבן 'ציון שדה תחרש', וגם בתיקון

⁵ כדוגמת "הבית והעליה של שנים שנפלו שניהם חולקים בעצים ואבנים" (ב"מ קטז, ב) כלומר, כיון שהם נחרבו אין כאן בית ולא נשאר אלא עצים ואבנים.

⁶ על אף שבדרך כלל משתמשים בביטוי, 'נכסי דלא נידי' על בנין שבנוי על הקרקע, אך הקרקע עצמה היא השורש של ה'נכסי דלא נידי'.

⁷ וכפי שנתבאר - 'לשוב בשדה' מצד התיקון של הנע,

זה מה שמתגלה בעומק בשמות שקראו אברהם יצחק ויעקב לבית המקדש.

ומצד כך א"כ, התכלית המצופה בבית המקדש השלישי לגלות בחזרה את בנין הבית היינו להחזיר אותו למדרגת אברהם אבינו שקראו לבית המקדש הר שהוא מקום של מנוחה, וזהו שורש בנין הבית השלישי כמו שהוזכר בראשית הדברים, שלא יתגלה בו תנועה של בנין אלא יתגלה בו עצם מה שהוא 'קביעא וקיימא'.

אופני הגילויים של תנועה שחלו בהר המזריה

אבל כד דייקת שפיר, גם השם תואר הר הוא לא תואר גמור של מנוחה, וראשית כל כפשוטו - הרי כפי צורת הר שהוא משופע אי אפשר לבנות עליו על דרך כלל לצורך דיוורים עד שהופכים אותו למקום מישור שאז יכול להיות בו מקום של מנוחה וא"כ אין בהר מנוחה גמורה, [ולעומת כך בשדה על דרך כלל היא מקום מישור מעיקרא].

ויתר על כן - "מי יעלה בהר ה'" (תהלים כד, ג), בשביל להגיע לראש ההר נצרכת תנועה גמורה של עליה והרי שאין בו מנוחה שלימה.

וביתר דקות הרי חז"ל דורשים את הפסוק 'בהר ה' ייראה' ש'ייראה' זה לא רק מל' ראייה אלא זה גם מלשון של יראה⁹ - "שמיראתו של הקב"ה נעשה הר" (ילקוט שמעוני וירא, ק), כלומר, מעיקרא מקום בית המקדש היה מקום מישור ורק לאחמ"כ

לגלות במקום ביהמ"ק את הנ' של הנע, אבל אברהם שקראו הר היינו משום שהוא בא לגלות בביהמ"ק את מקום הנח כיון שהר אין בו בחינה של תנועה וא"כ הוא עומד כמציאות לעצמו, כמקום של מנוחה.

מדרגת בית דביהמ"ק - כוללת גם תנועה וגם מנוחה

ומצד יעקב שקראו בית, כיון שצורת בית היא שהוא עומד ע"ג קרקע הרי שמתגלים בו שתי הבחינות הן של המנוחה והן של התנועה, מדין הקרקע של הבית מתגלה בו ה'נח' כמו אצל אברהם, ומדין הבנין של הבית, מצד שעת הבניה של הבית הוא בבחינת נע - אלא שלאחר הבניה שהבית כבר מחובר לקרקע הוא קבוע ומתבטל לקרקע, וזה הופך להיות מקום של מנוחה.

וא"כ בגדר ה'בית' שקראו יעקב אבינו מונחים ב' האופנים, הן האופן של מנוחה והן האופן של תנועה.

ועולה א"כ שמדין אברהם שקראו הר ביהמ"ק הוא בבחינת מנוחה.

מדין יצחק שקראו שדה, הוא בבחינה של תנועה.

ומדין יעקב זה צירוף של שניהם, וכפי שנתבאר - מדין הקרקע של הבית הוא נח, ומדין בניית הבית הוא נע, ומכח ההצטרפות של הבנין לקרקע הוא נהיה בטל לקרקע והוא נח⁸.

⁸ שדה תחרש' מצד הקלקול של הנע.

⁹ וזה לאו דוקא כשהבית מושלם אלא כל אבן שמצטרפת לקרקע והופכת להיות 'בית', היא הופכת ג"כ להיות 'נח'.

⁹ וכמו שאומר שם הקב"ה לאברהם אבינו (בראשית כב, יב) "עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה".

הוא הפך להיות הר ע"י היראה.

מרחוק" וכדרשת הגמ' הידועה במסכת שבת (פח, ב) שבאמת עם ישראל נתרחקו ובאו המלאכים והחזירו אותם, ובוודאי כפשוטו מכח שהם שומעים את קול ה' (דברים ד, לו) - "מן השמים השמיעך את קולו ליסרך" שבמדרגת מתן תורה היה גילוי של יראה¹¹ ולכן הם נעו ממקומם.

אבל בעומק, מאותו שורש שהר המוריה נעקר ממקום למקום, מאותה תפיסה גם בבני ישראל התגלה 'וינועו ויעמדו מרחוק', כלומר התנועה שהתגלתה בהר עצמו שהר המוריה נעקר ובא להר סיני, מכח התנועה הגמורה הזו שעוקרת הר שהוא 'לא נייד', זה השורש שגם בעם ישראל שעמדו שם מתגלה שהם מתנועעים ממקום למקום.

ומ"מ א"כ, על אף שנתבאר בראשית הדברים שמצד אברהם אבינו שקראו לביהמ"ק הר, הר הוא 'קביעא וקיימא' במקומו, בעומק לא התגלה בהר המוריה שהוא קביעא וקיימא במקומו אלא מתגלה בו כח של תנועה באותו מקום, ולאחמ"כ הוא נע גם ממקום למקום, והרי שגם מקום ההר של ביהמ"ק הוא אינו קבוע לגמרי במקומו.

תחילת הנפילה ממתן תורה - ב'וינועו ויעמדו מרחוק' ששורשה בתנועת ההר עצמו

ונתבונן לפי"ז להבין עמוק - הרי שורש חורבן הבית שהיה בתשעה באב הוא בחטא העגל ובחטא עץ הדעת, ובפרטות

ונמצא, שאם כפשוטו הקרקע שהיא השורש של 'נכסי דלא נייד', היא איננה מתנועעת, במקום בית המקדש מתגלה שה'לא נייד' הופך להיות 'נייד' שהמישור נהפך להר מיראתו של הקב"ה, אלא שכמובן זה לא 'נייד' גמור שיהא נע ונד ממקום למקום כמו שנאמר בקין (בראשית ג, יד) "נע ונד תהיה בארץ" אלא זוהי תנועה באותו מקום מעין מה שנאמר בקרא (תהלים קיד, ד) "ההרים רקדו כאלים גבעות כבני צאן" שהם לא רקדו והלכו למקום אחר אלא זה היה רקידה במקומם¹⁰. - והשורש של אותה רקידה של ההרים היא במקום ביהמ"ק "שמיראתו של הקב"ה נעשה הר" שמקום שהוא בבחינת 'לא נייד' הפך להיות 'נייד'.

אבל יתר על כן, כאשר בני ישראל באים לקבל את התורה, התגלה במתן תורה שהר המוריה נעתק ממקומו ובא להר סיני כדברי חז"ל - והרי ששם כבר מתגלה שהר המוריה נעקר ממקומו למקום אחר, מעיקרא ש"מיראתו של הקב"ה נעשה הר" שהמישור גבה ונהפך להר זה סוג של תנועה במקומו, אבל במתן תורה שנעקר הר המוריה ובא להר סיני, כאן כבר מתגלה שה'נכסי דלא נייד' הפכו להיות 'נייד' גמורים ממקום למקום.

זה השורש למה שמתגלה במתן תורה (שמות כ, טו) בבני ישראל "וינועו ויעמדו

¹¹ וכמו שמבואר ע"ז בקרא - "מי יתן והיה לבכם זה להם ליראה אותי וגו' כל הימים" (דברים ה, כו).

¹⁰ ואמנם גם ברקידה יש רקידה שנעים בה במקום למקום כשמתנועעים וכדו' ויש רקידה באותו מקום, אבל כאן זה היה באותו מקום.

וא"כ, כמו שחודד, שורש חורבן הבית מונח בתנועה שחלה במקום הבית.

ראשית נתחדד ששורש הדבר הוא בתנועה המתגלה בשעת בניינו של הבית ולאחמ"כ נתחדד ששורש התנועה הזו היא בהר המוריה עצמו, ועי"כ מתגלה תנועה בנפשות הן במתן תורה ב'וינועו ויעמדו מרחוק" והן בחורבן הבית שבני ישראל נעים ונעתקים ממקומם ויוצאים לגלות, - זה מה שמתגלה בשורש מציאות החורבן.

השורש העליון של 'מקום ארון אינו מן המידה' שלמעלה ממדרגת תנועה שמונח בו תפיסה שאין חורבן

והמשך הדברים לפי"ז - הרי כדברי הגמ' הידועים עד מאד 'מקום ארון אינו מן המידה' ובדרך כלל היחס לדברי חז"ל הללו כפשוטו הוא שהארון לא תופס מקום, והיינו שיש כאן בחינה של נס¹² שמתגלה בארון עצמו שכאשר מודדים את שטח המקום, הארון לא תופס מקום מהשטח. ובהגדרה יותר דקה - הארון הוא למעלה מגדרי מקום.

אבל בעומק היותר דק, זה לא רק ביחס לארון עצמו שהוא אינו תופס מקום ואינו מן המדה אלא 'מקום ארון אינו מן המידה', כלומר, דקדוק דברי חז"ל שלא אמרו 'הארון אינו מן המדה' אלא 'מקום ארון אינו מן המידה' מלמדנו שמלבד מה שהארון עצמו אינו מן המדה מתגלה

לענין שורשו בחטא העגל - כמו שבחורבן הבית מתגלה כח של תנועה בבית, וכפי שנתחדד שזה נעקר מלהיות מקום של מנוחה שנבנה ע"י איש מנוחה אלא מתגלה הכח של תנועה, תנועת הבניה וממילא גם תנועת החורבן.

בעומק, השורש של זה הוא במה שהר המוריה נעקר ממקום למקום שע"כ מה ש'אברהם קראו הר' לא נקבע להיות מקומו גמור, וזהו א"כ השורש של תנועת החורבן במה שההר נע ממקום למקום וא"כ אין בו מנוחה גמורה אלא מתגלה בו תנועה.

ומהשורש הזה גופא נעשה חטא העגל שהם נפלו ממדרגתם, ובדקות כמו שהוזכר לעיל, תחילת הנפילה היתה ב'וינועו ויעמדו מרחוק' - אילו לא היה מתגלה בהם 'וינועו ויעמדו מרחוק' אלא הם היו קבועים במקומם כפשוטו ללא תנועה ממקום למקום, לא היה את כל שורש חטא העגל.

שורש תנועת היציאה לגלות - תנועת ההר עצמו

אבל יתר על כן - ממילא לא היה גם שורש לחורבן הבית.

כלומר, כמו שמתגלה במתן תורה כח התנועה של הר המוריה שהוא נע ממקום למקום ומכח כך בני ישראל נעו ממקום למקום ועמדו מרחוק, כך גם מתגלה במקום הר המוריה עצמו ששורש התנועה שהתגלתה בו, בני ישראל ג"כ נעים ממקום למקום ויוצאים לגלות.

¹² כהגדרה כוללת.

העליון שמונח בו תפיסה שאין חורבן.

עומק מדרגת 'נגנז במקומו' המתגלה בפנימיות הארון

כלומר - הרי כמו שידוע, הגמ' ביומא (נג, ב) דנה מה נעשה עם הכלים בשעת החורבן, ולגבי הארון מביאה הגמ' שם שתי לשונות, ללשון אחד הארון יצא לגלות וללשון שני הארון נגנז במקומו, וביאור שתי הלשונות במקביל למה שנאמר לעיל - מצד התפיסה הפשוטה כיון שהארון ושאר הכלים הם דברים שיכולים לנוע ממקום למקום, לכן יכול להיות בהם מציאות של גלות - ובארון עצמו הרי מתגלה שורש תנועה ממקום למקום בארון שהיה במשכן שבכל המסעות הם היו נושאים את הארון עמם, ויתר על כן שהרי במלחמה ג"כ הארון היה יוצא עמם, ומצד כך, כיון שמתגלה תנועה בארון, לכן הארון גם יוצא לגלות.

כל זה רק מדין הארון כפשוטו, אבל מצד פנימיות מדרגת הארון שזוהי מדרגת 'מקום ארון אינו מן המדה' - כמו שהמקום של הארון בשורשו הוא אינו תופס מקום, והיינו שזה מקום שהוא לאו בר-תנועה - וממילא הוא גם לא התנועע ממקום שורשו העליון להר סיני גם כשכלל הר המוריה נעתק לשם, והרי שהוא מקום שאינו נע ממקום למקום - ומכח כך, גם הארון שנמצא באותו מקום, הוא דבוק בעצמיות מדרגת המקום, הוא נהיה 'חד ממש' עם המקום עצמו, ולכן גם כשחלה תנועה בכל הבית בשעת החורבן, הארון אינו נע אלא 'נגנז במקומו'.

שורש יותר עמוק שגם מקום הארון אינו מן המדה, במקום עצמו מתגלה שהוא מקום שונה ולכן הוא אינו מן המידה.

ולפי מה שנתחדד לעיל, מובן היטב מהי המעלה של המקום הזה ביחס לשאר המקומות שהיו בבית המקדש - בשאר המקומות של ביהמ"ק על אף שכפשוטו בין אם הוא מקום בבחינת בית בין אם הוא מקום בבחינת הר, הוא אינו נד אלא נמצא במקומו, אם מצד הבית - הוא מחובר לקרקע של הבית שאיננה נעה ממקומה ואם מצד ההר, ההר עצמו אינו מתנועע.

אבל כמו שנתחדד, לא רק בבית מתגלה תנועה בשעת בניית הבית, אלא אפי' בהר עצמו היה מציאות של תנועה, ראשית במה שההר הוגבה ממה שבתחילה הוא היה מישור, והרי שהוא נע לגבוה¹³, וכמו כן מתגלה בו גם תנועה ממקום למקום במה שההר המוריה נעתק להר סיני.

ולעומת כך מקום ארון שהוא אינו מן המדה היינו שמתגלה כאן מקום שאיננו בר-העתקה ממקום למקום, כלומר, מה שההר המוריה נעתק ממקום למקום זה מחמת שההר המוריה תופס מקום, אבל מקום ארון שאינו מן המידה, הוא לא יכול להיות נעתק, - דבר שהוא בר-מידה, הוא גם בר-העתקה, אבל דבר שאיננו בר-מידה, הוא אינו בר-העתקה ממקום למקום.

ונתבונן לפי"ז להבין עמוק - 'מקום ארון אינו מן המדה' הוא הוא בעומק השורש

וזה א"כ העומק הגדול שמתגלה בארון שמעיקרא כמו שמקום ארון אינו מן המידה, כך גם הארון עצמו אינו מן המדה והרי שהוא גנוז במקומו גם בזמן שהבית קיים.

וכמו שברור לכל בר-דעת - דבר שגם מעיקרא כשהבית קיים הוא גנוז במדרגת המקום עצמה, זהו דבר שהוא לאו בר-חורבן, שכיון שהוא לאו בר-תנועה, ממילא הוא לאו בר-חורבן, - וכמו שנתבאר בפתיחת הדברים שמציאות החורבן עומדת לעומת מציאות של בנין, וא"כ דבר שהוא בגדר 'אינו מן המקום', לא שייך שיהיה בו כלל מציאות של חורבן.

וזה שורש האור שנשאר בידינו ממדרגת בית המקדש, - הרי ביחס לקדושה שנשאר השתא לאחר החורבן אומרים חז"ל ששכינה לא זזה מכותל המערבי, וכמו כן יש מחלוקת בגמ' אם קדושה ראשונה של ביהמ"ק קידשה לשעתה וקידשה לעת"ל שהיא קיימת גם השתא או שהיא לא קידשה לעתיד לבוא, ונפקא מינה לענין אם מקריבין קרבנות כשאינן בית או לא, ומצד כך ישנו נידון רחב מאד בראשונים מה גדר קדושת המקום בזמן שאין בית לענין כמה וכמה דינים¹⁴.

איפה השורש לכך שהקדושה של בית המקדש עדיין נשארה במקום בית המקדש? - אז בהגדרה הפשוטה כמו שמבואר

במדרגת 'מקום ארון אינו מן המדה', ועומק הדברים - מה שבזמן שהבית בבניינו היה שם ארון, גם אז לא ראו אלא את החיצוניות של הארון ששם היתה עבודת כה"ג ביום הכפורים שנכנס לפני ולפנים למקום הארון בשביל עבודת ההזאה.

משא"כ ביחס לפנימיות הארון - כמו שהמקום של הארון אינו מן המידה, כך גם הארון נעשה 'חד' עם המקום, וכיון שהוא 'חד' עם מקומו ממילא כמו שהמקום אינו מן המידה כך גם הארון גנוז במקומו, גם הארון נכלל באותו מקום שאינו מן המדה.

כלומר - כפשוטו 'נגנז' היינו שבזמן בית המקדש הוא היה קיים ולאחמ"כ בזמן החורבן הוא נגנז, דהיינו שהוא נשאר באותו מקום רק למטה בתוך הקרקע באופן שהוא אינו נראה, אבל בעומק, מעיקרא ישנם שתי מדרגות בתפיסת הארון, יש את הארון במידותיו, את אורך הארון את רוחב הארון ואת גובה הארון כמו שמבואר בקרא בתחילת פרשת תרומה ועל החלק הזה נאמר שהוא גלה ממקומו, אבל יש את הארון מדין פנימיות הארון, ומדין פנימיות הארון שהוא דבק במקום, וכיון שמקום הארון אינו מן המדה הרי שכמו ביחס למקום כשבאים למדוד את המקום הוא אינו תופס מקום, כך גם הארון הוא 'חד' עם תפיסת המקום - שאינו מקום.

וא"כ, בהכרח שכבר בזמן שבית המקדש קיים, מצד המדרגה הזו של הארון, הוא כבר גנוז במקומו. הוא גנוז ב'מקום ארון שאינו מן המדה'.

¹⁴ וישנם הרי משניות מפורשות שמבואר בהם הבדלי דינים בין הזמן שהבית בבניינו לזמן שהבית בחורבנו, והראשונים הרחיבו בזה רבות - סוגיות ידועות ורחבות מאד.

מקום ארון אינו מן המדה - ברור ופשוט.

תפיסת הבית השלישי

זהו השורש העליון של בנין הבית וזה עומק ההגדרה של הבית השלישי שעתידי לירד מן השמים, כלומר מצד שורש הבית שלישי שהוא עתידי לירד מן השמים הוא לא דומה לבית ראשון ובית שני.

ועל אף שהבית השלישי יש לו ג"כ מידות¹⁵ כמו הבית הראשון והשני שמידותיהם מפורשים אבל ישנו הבדל עצמי בין בית שלישי לבית ראשון ובית שני, בית ראשון ובית שני היה להם גדרי מקום כפשוטו והמידות שלהם הוא כמו כל דבר בבריאה שיש לו מידות¹⁶, אבל בית שלישי ביסודו, הוא כולו במדרגת 'מקום ארון אינו מן המדה', אלא שכמו שהארון עצמו, אם באנו למדוד אותו, יש לו לארון מידות, כמו"כ לבית עצמו ג"כ יהיה מידות, אבל תפיסת כל הבית השלישי היא שהוא במדרגת מקום ארון אינו מן המדה.

וזה מה שאומרים חז"ל שהוא עתידי לירד מן השמים, כלומר ממדרגת אמיתותו הנעלמה ית"ש שאין לו מידה, משם עתידי להתגלות הבית השלישי במהרה בימינו.

וכמו שהוזכר פעמים רבות מאד ארון זה אותיות אור-נ', כלומר, בו מתגלה האור העליון שלמעלה מהמדה, - כל הבריאה היא במדרגה של שבע, ושבע פעמים שבע

בסוגיא במגילה שביהכנ"ס שחרב יש לו דינים מסויימים שאסור לנהוג בו מנהג של בזיון, ומצד כך גם בית המקדש לא גרע מכל ביהכנ"ס - ואדרבה, הוא חמור יותר כמו שברור ופשוט.

אבל בעומק יש שורש של אור במקום בית המקדש שהוא למעלה מכל התפיסות הללו שהם שורש החורבן, ושורש האור הפנימי הזה, זהו 'מקום ארון אינו מן המידה' וכמו שנתבאר, הארון עצמו גנוז שם במהות המקום עצמו.

עומק מדרגת הארון שדבוק במדרגת 'הוא מקומו של עולם'

בלשון ברורה ופשוטה - הרי כדברי המשנה שם ביומא (נג, ב) אבן השתיה היתה מונחת במקום בית קדש הקדשים ונקראת 'שתיה' משום שממנה הושתת העולם כמבואר שם בגמ' (נד, ב) שעליה היה מונח הארון. ומונח כאן א"כ שאבן השתיה שממנה הושתת העולם, היא שורש המקום, וממנה היתה התחלת המקום והתפשטותו, ומצד כך, הארון שנמצא שם דבוק בשורש של המקום ולא במקום עצמו.

ובלשון רבותינו הידוע 'הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו', זוהי התפיסה שנמצא בארון, וא"כ, כיון שהארון לא מגלה את המקום עצמו אלא את שורש המקום, לכן הוא 'אינו מן המדה' - כמו שהוא יתברך שמו אין לו מידה, מכח כך גם הארון הוא במדרגת מקום ארון אינו מן המדה, כיון שמי שדבוק לגמרי ונכלל בו יתברך שמו, בהכרח שאין לו מדה, ולכן, כמו שהוא יתברך שמו אין לו מדה כך גם

¹⁵ כמו שמפורש במשניות וכידוע הרמח"ל האריך בזה וחיבר חיבור שלם על צורת הבית השלישי.

¹⁶ וזה הנידון בסוגיא בתחילת ב"ב (ג, א) על גובהו של בית המקדש.

לחופץ, כל דבר שהיה לו מדה, המדה הזו מתרחבת.

זה אור הבית השלישי, וכשמתגלה האור הזה, אז ברור ש"מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים", - בעלמא דידן לכל דבר יש את הגבולות שלו ואת הגדרים שלו אבל כשמתגלה האור של 'אינו מן המדה' - גם בנפשות זהו הגילוי הקיים.

ואם במתן תורה התגלה 'וינועו ויעמדו מרחוק' ויתר על כן מתגלה בגלות שבני ישראל נעים ממקום למקום, - כשמתגלה האור העליון השלם של 'אינו מן המדה' - גם כשמתגלה תנועה, זה לא תנועה ממקום למקום של העתקה אלא מתגלה תנועה של דבר שהולך ומתרחב והולך ומתרחב - על זה נאמר "ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים".

הגילוי של מדרגת 'מקום שאינו מקום' בלבו של האדם

וכדברי חז"ל כידוע מאד על הפסוק (שמות כה, ח) "ושכנתי בתוכם" - 'בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך לבו של כל אחד ואחד' שזהו בית המקדש שבלבו של האדם, כלומר - עומק הגילוי שמתגלה בבנין בית המקדש הוא מכח האור המתגלה בלבו של האדם.

וכמו שבלבו של האדם אם הוא זוכה מתקיים בו "פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם".

ובלב של האדם, כאשר יש לאדם רוחב

כידוע, והנ' הוא זה שבוקע את כל המידות כולם.

והגילוי השלם של מדרגת הנ' הוא לא רק במדרגת הנע אלא יתר על כן במדרגת הנח שמתגלה ביום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים, שמה מתגלה השורש העליון של המקום ושמה מתגלה האור העליון שכל מקום בית המקדש יהיה במדרגת 'מקום ארון אינו מן המדה'.

במדרגת ביהמ"ק הראשון והשני יש חלוקת מקומות, ובכללות ממש הוא נחלק לקודש ולקודש הקדשים והוא נחלק להיכל ולעזרה וכו' ובפרטות, ככל סדר העשרה קדושות שמונה המשנה בריש כלים, אבל בבית השלישי שיבנה במהרה בימינו, כל הבית יהיה במדרגת קודש הקדשים - אבל זה לא רק שכל הבית יהיה במדרגת קודש הקדשים אלא גם ההבחנה היותר עליונה שהתגלתה בתוך קודש הקדשים של מקום ארון אינו מן המדה' - היא ההבחנה שתתגלה בכלל מקום הבית השלישי שכולו יהיה במדרגת 'מקום ארון אינו מן המדה'.

עומק התנועה דתיקון דלעת"ל

והאור הזה מתפשט לחופץ כמו שאומרים חז"ל 'עתידה ירושלים שתתפשט עד דמשק' ו'עתידה א"י שתתפשט לכל הארצות כולם' - אבל הכל הוא משורש ה'מקום ארון אינו מן המדה' שמכח כך, כל מקום שמתגלה בו מידה, הוא מתרחב, כלומר יש את מדרגת 'אינו מן המדה' שאין בו מידה כלל, ולמטה מכך מתגלה שעל אף שיש מידה אבל המדה הולכת ומתרחבת, מקום ארון אינו מן המדה כלל, וכשהארה הזו מתפשטת

שכולו במדרגה של לב.

ובהקבלה לכך, במדרגת המקדש יתגלה שכל מקום המקדש הוא במדרגת בית קדשי הקדשים וכולו 'מקום ארון אינו מן המדה'.

זו הבהירות למה אנחנו מייחלים, למה אנחנו מצפים, אנחנו מייחלים ומצפים שכל בית המקדש יהיה במדרגת קודש הקדשים - לא רק במדרגת קודש אלא במדרגת קודש הקדשים, ויתר על כן כמו שחודד, שבית המקדש יהיה כולו בבחינת 'מקום ארון אינו מן המידה' - על זה נאמר בעומק 'ציפית לישועה'. שיבנה בית המקדש במהרה בימינו אמן.

לב¹⁷ פנימי בתוך האדם, מתגלה אצלו בלב מקום שהוא בבחינת מקום שאינו מקום, מקום שאינו מן המדה, ויש לו מכח כך את ה'רוחב' שלבו הולך ומתרחב - זהו השורש הפנימי של בנין בית המקדש דלעתיד.

ובמדרגת נפש, כמו שעיקר האדם מתגלה השתא במקום לבו, לעת"ל יתגלה

¹⁷ כלשון רש"י בביצה (טז, א ד"ה נשמה יתירה) על נשמה יתירה שהוא רוחב לב, אלא ששם זה רוחב לב תחתון למאכל ולמשתה, אבל בעומק זהו רוחב לב פנימי בתוך האדם. ושלמה המלך שנקרא 'איש מנוחה' שבנה את ביהמ"ק הראשון כמקום מנוחה כמו שנתבאר לעיל, הוא זה שנאמר בו בפסוק: 'ויתן אלקים חכמה לשלמה ותבונה הרבה מאד נורוחב לב כחול אשר על שפת הים' (מלכים א' ד, ט)

שאלות ותשובות לאחר השיעור

אינו מן המדה' זהו הנקרא פעמים רבות בלשון המגיד ממזריטש 'כלי דאין' ו'כלי דאין' הוא אינו מן המדה, וכמו שידוע מה שהמגיד ממזריטש אומר על מה שאומרת הגמ' בכבא בתרא 'הרוצה להחכים ידרים שמנורה בדרום והרוצה להעשיר יצפין ששולחן בצפון' - מה יעשה אדם שרוצה להשיג את שניהם, וע"ז הוא אומר שהאדם ידבק ב'אין', ובעומק מה שמונח בדבריו - שהוא ידבק במדרגת הארון, כלומר, הרי השולחן נמצא בצד שמאל והמנורה בצד ימין והארון נמצא באמצע רק שהוא לא בהיכל אלא בפנים בבית קדשי הקדשים, וא"כ מה שהוא אומר שאם האדם רוצה להשיג את שניהם, שידבוק במדרגת ה'אין', במלים אחרות - שזה מה שמונח בדבריו

שאלה: הרב ביאר כמה פעמים שהיחס בין בנין הבית לחורבן הבית הוא שכשהבית בבניינו זה בבחינת 'כשהוא רוצה משרה שכונתו בין שני בדי ארון' והחורבן הוא בבחינת שבירת הכלים שנעשה ע"י הבחינה של 'הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך', האם לפי מה שנתבאר כאן בשיעור זה נכון לומר שהתיקון לזה הוא לגלות את ה'מקום ארון אינו מן המידה' שממילא אין את השבירה הזו.

תשובה: כן, בודאי ובודאי - כיון ש'מקום ארון אינו מן המדה', ממילא אין לכלים הבחנת גבולות של הכלי שזהו עומק ההגדרה של 'אינו מן המדה', וכיון שכל השבירה היתה ע"י ריבוי אור שהכלי לא היה יכול להכיל, לכן עד כמה ש'מקום ארון

בקרב' דהיינו שהוא חלל מהיצה"ר אבל יצר הטוב עדיין יש לו, אבל בעומק הוא עולה למעלה ממדרגת היצרים שאין לו לא יצר טוב ולא יצר הרע ומתגלה עצמיות הנשמה שחושקת לעשות את רצון בוראה.

ובמדרגה הזו שאין לו יצר מלשון צר, אז מתגלה בו שיש לו לב רחב כי אין לו צרות.

וההבחנה לזה אצל האדם היא, שאם אפי' לא עולה על דעתו לחטוא, זה עומק ההגדרה שהוא עקר את היצה"ר מלבנו, משא"כ כל זמן שעולה בדעתו לחטוא, אף אם הוא לא חוטא, עדיין הוא במדרגת יצה"ר, וכמו שכותב ה'תניא' ב'ספרן של בינונים', שההגדרה של בינוני, זהו מי שלעולם לא חוטא אלא שעולה במחשבתו לחטוא והוא מסלק את אותה מחשבה. כלומר נופל במחשבתו מחשבה לחטוא ועל נפילת המחשבה הזו הוא איננו נתבע - אם הוא לא משהה אותה - ומאיפה נופל המחשבה הזו? - בהגדרה כוללת זהו מהיצה"ר שהוא עדיין לא עקר אותו, ולכן אותו אדם נקרא בינוני, הוא בין לבין במדרגת ב' היצרים.

אבל כשהאדם עקר לגמרי את היצרים, הוא זוכה למדרגת 'רוחב לב'.

המשך שאלה: האם נצרך לכך מדרגת מסירות נפש או מספיק גם מדרגה נמוכה יותר לצורך זה.

תשובה: בשביל האופן שהאדם עוקר את היצרים יכול להיות שהוא משתמש במדרגה של מסירות נפש אבל עצם מדרגת 'רוחב לב' זוהי המדרגה שלמעלה מהצמצום של מדרגת היצרים.

שאלה: לכאן 'רוחב לב' זהו 'יש' גמור, ואיך האדם מגלה מכח כך את ה'אין' הגמור?

- היינו שידבוק במדרגת הארון שאז הוא יכול להכיל את שני ההפכים, כלומר אם זה כלי שאינו כולל את שני ההפכים, ממילא כשהאדם מצדד לכיוון אותו כלי, הוא מתאים את עצמו למדרגת הכלי בלבד וממילא הוא יכול לקבל רק לפי מהות הכלי, אבל הארון שהוא כלי שיכול לקבל את שני ההפכים ממילא על ידו הוא יכול לדבוק בשניהם - ועל אף שלארון יש צורה וא"כ איך הוא יכול לקבל דבר והיפוכו - בעומק זה מדין 'כלי דאין'.

וזוהי ההבחנה של חצוצרות שזה נוטריקון חצי-צורה כמו שאומר המגיד ממזריטש שהאופן שהוא כולל את החצי צורה השניה זה בסוד ה'אין'. ויסוד זה מבואר בדבריו כמה וכמה פעמים אלא שכל פעם זה בלבוש והגדרה שונה, אבל היסוד הוא אותו יסוד.

ומ"מ א"כ, בוודאי שהגדרת כלי שאינו נשבר הוא ה'מקום ארון אינו מן המידה' וזה בעומק מה שנתבאר בשיעור שלכן הבית לא חרב - חורבן ושבירה שורשם אחד - היינו הך.

שאלה: מהו האופן שהאדם קונה 'רוחב לב', האם ככל שהאדם מטהר את לבו שיש לאדם לב יותר חי ומרגיש כך הלב הוא יותר רחב או שזוהי מדרגה נוספת שהאדם צריך לקנותה.

תשובה: בלשון ברורה - הרי כלשון תז"ל הידועים שיש את צד הימין שבלב ואת צד השמאל שבלב שיש בהם את היצר הטוב ויצר הרע. והרי כל יצר נקרא כן מלשון צר, וכפשוטו מי שמגביל את היצר הטוב הוא היצר הרע, ועד כמה שהאדם עוקר מתוכו את היצר הרע ממילא נשאר לו רק יצר טוב כמו דוד המלך שאומרים חז"ל שהוא הרגו ליצה"ר בתעניות וע"ז נאמר 'לבי חלל

מבטל את מדרגת היצרים שלו, הן את היצה"ר והן את היצר הטוב, כיון שהיצר טוב נמצא במקום שיש יצרים. אבל במקום שאין יצרים, שם מתגלה רק טוהר הנשמה העליונה.

ואז מתגלה בו המשך הפסוק "ותורתך בתוך עמי" תורה שהיא 'ארוכה מארץ מידה ורחבה מני ים', וכל זה ע"י הביטול הגמור של הרצונות, וכמובן ביטול הרצונות לגמרי הוא ערך מסויים של מסירות נפש, אבל לא חייב להיות שזה בא בתנועה אחת של מסירות נפש אלא זה יכול לבוא בהדרגה [-חוץ מהנקודה האחרונה שלעולם צריך שתהא ע"י מסירות נפש], וא"כ, על אף שמוכרח שיהיה כאן מסירות נפש אך לא מוכרח שכל התפיסה תהיה ע"י מהלך של מסירות נפש.

שאלה: האם כשאדם בוקע לעומק של שקט מסויים, יש לזה שייכות למדרגת 'רוחב לב'?

תשובה: אם כשהוא בוקע למקום של השקט, הוא נשאר בשקט עצמו ממש, השקט עצמו הוא מקום ה'אפס', זה לא מקום ששייך לרוחב, רק אם משם הוא מתפשט, הוא יכול להתפשט למקום של רוחב, אבל השקט הגמור, נמצא במדרגת 'עתיק', במדרגת 'אפס', וכשזה 'אפס' אין רעש אותיות עשר המתגלה ברוחב, וכמובן הרוחב הוא רוחב שבוקע גם את ה'עשר' בבחינת 'אין סוף' - הבחינה של העשר בשורש העליון זהו עשרה ספירות הגנוזות במאצילן שזהו ה'עשר' דקדושה בשורשו העליון, ולמעלה מכך זהו 'מאצילן' - שהוא יכול לבקוע מה'עשר' למקום ה'אין סוף'. אבל השקט עצמו הוא הממוצע, הוא ה'אפס'.

תשובה: למה אתם מגדירים את 'רוחב לב' כ'יש' גמור? [-כיון שזה הרחבת ההרגשות שהיא הרחבת הצורת אדם] - כשזה נתפס בתוך לבוש של יצרים, זה נתפש כ'יש' כיון שאז זה נתפס כהרחבה כפשוטו, אבל אם זה נובע מביטול של הצמצום זה לא 'יש'.

כל דבר שהוא 'יש' היינו משום שבעומק יש לו גבולות כיון שאם הוא 'יש' בהכרח שכנגדו ג"כ עומד 'יש' שזה הבחנה של גבול, אבל כידוע כתר בגימטריא ב' פעמים יש, יש ועוד ויש - וע"ז נאמר בעומק 'אין שני מלכים משמשים בכתר אחד' כי שני ה'יש' סותרים זה לזה, אבל כשהאדם מגיע בעומק למדרגה שאין את השנים האלה, כלומר במדרגת 'אין', שייך שיהיו שנים משמשים במקום אחד, שכיון שהוא 'אין', אף אחד לא מתנגד לשני והכל מתפשט, - זה לא 'יש', זה הפוך מ'יש'.

שאלה: איך אפשר לגלות את האור של ה'יחידה' בתוך ה'רוח', לכאן זה שתי דברים שלא מתיישבים זה עם זה?

תשובה: מי אמר שאפשר לגלות את זה כפשוטו, 'התנוצצות' של היחידה אפשר שתתנוצץ אבל גילוי שלם לא שייך, ובהבחנה הזו, באמת רק ע"י סוד המסירות נפש של הרוח בבחינת 'בידך אפקיד רוחי' שזה מסירות נפש של הרוח, מסירות נפש כזו יכולה לגלות בתוכה את היחידה, אבל ברוח כפשוטו א"א לגלות את היחידה.

שאלה: מהו למעשה האופן שהאדם יכול לקנות 'רוחב לב'?

תשובה: אין דרך אחת בלבד לזה, וניתן רק דוגמא אחת פשוטה, כל רצון נקרא רצון מאותו שורש של צר, ומצד כך אם מתגלה אצל האדם 'לעשות רצונך אלקי חפצתי' כרצון אחד בלבד, כיון שאין לו שום רצון אחר חוץ מרצון ה', עי"כ הוא

ספרי מורנו הרב שליט"א

פירוש 'בלבבי משכן אבנה' על הספה"ק

מסילת ישרים (ג' כרכים)

דרך ה' - חלק א' אָזל

נפש החיים שער ד'

בעל שם טוב על התורה עם ספר 'להב אש'

ספרים וקונטרסים נוספים

ספר קול דממה דקה אָזל

בלבבי משכן אבנה - הכנה לשבת קודש אָזל

שאלות ותשובות - שאל לבי תשע"ח-תשע"ט

קונטרס וחי לעולם

תורת הרמז - על סדר הפרשיות אָזל

ספר ההתבודדות עם פירוש על המספיק לעובדי ה' -

פרק ההתבודדות

ספר עולם ברור

שער הנון חדש

פנימיות התורה

פירוש בלבבי משכן אבנה על פתחי שיערים אָזל

פירוש בלבבי משכן אבנה על עין חיים אָזל

פירוש בלבבי משכן אבנה על רחובות הנהר אָזל

פירוש בלבבי משכן אבנה על קל"ח פתחי חכמה אָזל

ספרים מתורגמים

ספר בלבבי משכן אבנה חלק א - בתרגום לאידיש אָזל

ספר בלבבי משכן אבנה חלק א - בתרגום לצרפתית אָזל

ספר בלבבי משכן אבנה חלק א - בתרגום לספרדית אָזל

ספר בלבבי משכן אבנה א - בתרגום לרוסית אָזל

סדרת בלבבי משכן אבנה

בלבבי משכן אבנה - ט' חלקים

בלבבי משכן אבנה על מועדי השנה (ב' כרכים)

בלבבי משכן אבנה על התורה - תשס"ו (ב' כרכים) אָזל

סדרת "דע את"

דע את עצמך - הכרת הנפש

דע את נפשך - בנין כוחות הנפש

דע את הרגשותיך - עולם ההרגשה

דע את מחשבותיך - עולם המחשבה

דע את דמיוניך - עולם הדמיון

דע את נשמתך - גילוי הנשמה

דע את הויתך - גילוי הוית הנפש

דע את מנוחתך - מנוחת הנפש

דע את גאולתך - גאולת הנפש הפרטית

דע את ביתך - בנין הבית היהודי

דע את ילדיך - חינוך ילדים

דע את תורתך - דרכי לימוד חדש

דע את בטחונך - ביאור דרכי הבטחון והשגתו

סדרת ארבעת היסודות

דע את מידותיך - מהות המידות - יסוד העפר אָזל

הכרה עצמית והעצמת הנפש

ארבעת היסודות - יסוד העפר - תיקון כח הריכוז

ארבעת היסודות - יסוד המים - תיקון כח התאווה

ארבעת היסודות - יסוד האש - תיקון כח הכעס

ארבעת היסודות - יסוד העפר - תיקון כח העצבות

Building A Sanctuary In The Heart, Vol. 1-2

Getting To Know Your Self

Getting To Know Your Soul

Getting To Know Your Feelings

Getting Ready For Your Redemption

Getting To Love Your People

Getting To Know Your Home

Bilvavi – On The Path (*Mesilas Yesharim*)

Bilvavi – On The Holy Days

Bilvavi – On The Parsha (*Bereishis-Shemos*)

Bilvavi – On The Parsha (*Vayikra-Devarim*)

Building Yourself – Gateway to Actualizing Your Potential

Gateways To Hashem For Today's Jewish Woman

Gateways to Revealing Hashem in Our Lives

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270